

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Střední odborné učiliště zemědělské Praha – Velká Chuchle,
U závoďiště 325/1**

U závoďiště 325/1 159 00 Praha 5 – Velká Chuchle

Identifikátor školy: 600 005 569

Termín konání komplexní inspekce: 15. až 18. října 2001

Čj.	010 867/01-3005
Signatura	ka5hv203

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední odborné učiliště zemědělské (SOUZ), Praha – Velká Chuchle bylo zřízeno jako příspěvková organizace Ministerstva zemědělství ČR ke dni 1. července 1991. Poslední zřizovací listina v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, nabyla účinnosti dnem 1. července 2001 (č.j. 13039/2001-3030) a je vydána stejným zřizovatelem. K 1. říjnu 2001 převzal zřizovatelskou funkci Magistrát hlavního města Prahy.

Škola má dlouholetou tradici a jako jediná v České republice vychovává žáky v oborech:

41-53-H/008 (JKOV: 45-83-2) Jezdec(jezdkyně) a ošetřovatel(ka) dostihových koní

41-43-L/506 (JKOV: 45-86-4) Trenérství dostihových a sportovních koní.

Studium učebního oboru Jezdec a ošetřovatel dostihových koní je Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 11 175/2000-21 povoleno ve formě denní, dálkové a externí. U oboru Trenérství dostihových a sportovních koní je povolena dálková a externí forma studia.

Ve školním roce 2001/2002 je v SOUZ realizován učební obor 41-53-H/008 v denním a dálkovém studiu. V denním studiu je celkem 93 žáků (47 – 1. r., 18 – 2. r., 28 – 3. r.), v dálkovém – pouze 16 žáků třetího ročníku. Nástavbové dálkové studium pro absolventy tříletého učebního oboru Trenérství dostihových a sportovních koní je realizováno pouze ve druhém ročníku (studuje celkem 15 žáků).

Škola sdružuje kromě SOUZ s uváděnou kapacitou 210 žáků také domov mládeže (kapacita 70 lůžek) a školní jídelnu (kapacita 120 jídel). Podle výkazu ubytovacího zařízení V 19-01 je ubytováno pouze 58 žáků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Společenskovědní předměty

Společenskovědní předměty jsou v denním studiu tříletého učebního oboru Jezdec(jezdkyně) a ošetřovatel(ka) dostihových koní vyučovány v časové dotaci odpovídající schválenému učebnímu plánu, výuka se realizuje podle platných učebních osnov. Pro jednotlivé předměty a ročníky si učitelé připravili tematicko-časové plány. Mají spíše obecné pojetí, plán pro výuku anglického jazyka svou koncepcí neodpovídá dnešnímu trendu výuky cizího jazyka.

Pro výuku společenskovědních předmětů škola nemá aprobované učitele, při malém počtu tříd nemůže zajistit úvazek pro více učitelů a případné řešení formou externích vyučujících pro jednotlivé předměty ředitel školy nepovažuje z hlediska potřeb školy za přínosné. Tento stav ovlivňuje kvalitu vyučování spíše negativně. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům jen zčásti, k výuce je kromě dvou vhodných učeben využívána i malá podkrovní místnost, která nemá vhodné světelné parametry, a studovna domova mládeže. Obě tyto místnosti představují pro výuku velmi nepodnětné prostředí (absence jakékoliv výzdoby a značně opotřebované zařízení). Materiální vybavení je velmi skromné, moderní vyučovací pomůcky chybějí. Při práci ve vyučování jsou využívány studijní texty, které jsou v omezené míře ve škole k dispozici, a nakopírované materiály, které si vyučující připravují.

Při výuce se uplatňuje především frontální forma práce - dominantní je řízený rozhovor, doplňovaná úkoly pro individuální práci žáků a činnostmi pro zpestření a motivaci (Kimova hra, sebereflexe na základě psychologického testu). V předmětu český jazyk a literatura (ČJL)

jsou žáci vedeni k práci se studijním materiálem, k rozboru uměleckého díla a k osvojování základních literárně historických a teoretických znalostí. Četba a interpretace uměleckých děl však nejsou těžištěm vyučovacích hodin, není proveden přiměřený výběr klíčového učiva. Na základě této skutečnosti a v návaznosti na nízkou časovou dotaci vyučovacích hodin v učebním plánu (v 1. ročníku je předmět ČJL vyučován jen 1 hodinu týdně) nemá vyučování žádoucí efektivitu. V občanské nauce (ON) je zastoupena nauková i výchovná složka, žáci se zabývají tématy, která jsou blízká jejich životní zkušenosti. Výuka je orientována na pozitivní ovlivňování jejich postojů a hodnotového žebříčku. Úskalím jsou metody a formy práce - převažuje řízený rozhovor, v jehož průběhu vyučující s žáky o příslušných tématech hovoří. Nejsou jim vytvářeny potřebné a mnohem více efektivní situace pro přímou zkušenost, které by znamenaly jejich větší angažovanost na výchovně-vzdělávacím procesu. Výuka anglického jazyka (AJ) je velmi silně poznamenána skutečností, že škola nemá příslušného pedagoga. Zvláště negativně se projevuje jak špatná volba učebnice, tak nevhodné „překladové“ pojetí výuky místo orientace na komunikativní dovednosti a cizojazyčnou atmosféru.

Hodnocení práce žáků je ve všech společenskovedních předmětech průběžně prováděno, hodnocení má pozitivně motivační význam, žáci jsou povzbuzováni. Aktivní práce žáků a jejich přínos pro průběh výuky jsou ze strany učitelů oceňovány. V průběhu komplexní inspekce nebyla příležitost pro posouzení forem a přiměřenosti klasifikace žáků, protože nebyla do průběhu hospitovaných vyučovacích hodin zařazena.

Kladem výuky je ve společenskovedních předmětech přátelská, otevřená atmosféra, partnerský vztah daný neexistencí bariér mezi učitelem a třídou žáků i ohled na individuální možnosti jednotlivých žáků. V průběhu vyučovacích hodin mají žáci kdykoliv možnost sdělit svůj názor a klást otázky. Chování žáků se někdy dostává na hranici dodržování pravidel společenského chování a respektování nutných zásad komunikace.

V rámci hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání byly předmětem posouzení také soubory témat maturitní zkoušky (maturitní ročník 2001, obor dálkové nástavbové studium pro absolventy tříletého učebního oboru): ČJL - počet témat odpovídá požadavkům příslušné vyhlášky o ukončování studia, každé téma je vhodně tvořeno částí literární a jazykovou. V některých tématech je však jazyková složka věnována spíše učivu základní školy na úkor témat stanovených pro výuku ve střední škole, u tří otázek se opakuje stejný úkol. Téměř 20 % literárních témat je věnováno čistě světové literatuře na místo vhodnějšího zaměření na českou literaturu v kontextu literatury světové. Celkové pojetí maturitních otázek v AJ neodpovídá moderním trendům jazykového vyučování. Maturitní otázky obsahují část zaměřenou na literaturu nebo realie a spornou část gramatickou, jejíž zařazení není vhodné, protože vede k použití češtiny na úkor cílového jazyka. Soubor maturitních témat odráží specifické zaměření SOUZ jen minimálně.

Kvalita výuky ve skupině společenských předmětů je celkově ještě hodnocena jako průměrná. Úroveň výuky je lepší v předmětech ČJL a ON, výuka AJ má výrazné nedostatky. Příčiny stavu se odvíjejí od problémů s personálním zajištěním výuky a materiálním zázemím.

Matematika

Předmět se vyučuje s dotací shodnou se schváleným učebním plánem – 1 vyučovací hodina každý týden v každém z ročníků. Tematické plány (TP) vycházejí z předepsaných osnov předmětu, avšak jsou vzhledem k časové dotaci upravené (učební osnovy předpokládají dvojnásobnou hodinovou dotaci). V prvním ročníku bylo zjištěno, že v ředitelem schváleném TP není zařazen tematický celek Planimetrie. V průběhu inspekce byl tematický plán operativně opraven.

Vyučující matematiky nespĺňuje požadavky na pedagogické a odborné vzdělání pro výuku tohoto předmětu, je absolventkou jiného oboru vysokoškolského studia. Ve škole není dostatek názorných pomůcek. Pro výuku škola nemá dostatek vhodných učeben, v některých učebnách jsou pouze malé tabule, někde chybí rozvod vody.

Průběh sledovaných hodin v prvním a druhém ročníku byl obdobný: procvičování příkladů zadávaných vyučující a jejich řešení, které v drtivě většině případů prováděla učitelka. Účast žáků se omezovala převážně na opisování z tabule. Pouze v ojedinělých případech se žáci dopracovali k řešení příkladu samostatně. V obou ročnících se přitom jednalo o opakování látky z předchozího školního roku a počet žáků ve třídě (15, 16) umožňoval i jiné metody práce. V průběhu sledovaných hodin nebyly používány pomůcky ani sbírky příkladů. Někteří žáci prvního ročníku mají učebnice (schválené MŠMT), avšak v samotné výuce je nepoužívají – probírané učivo (zlomky, úpravy, operace) je v náplni základní školy.

Hodnocení výkonu žáků v hodinách nebylo provedeno. Vyučující opakovaně verbálně nabádala k větší a promyšlenější práci doma, domácí úkol však byl zadán pouze v jedné hodině. V sešitech žáků nebyly zkontrolovány a opraveny domácí úkoly z letošního školního roku. Úroveň vedení sešitu je rozdílná, v některých případech žákyně měly namísto sešitu trhací blok či volný papír.

Prakticky nepřetržitý monolog učitelky pouze občas přecházel v dialog s žáky. Snažila se žáky neustále povzbuzovat, poukazovala na případné chyby způsobené nedodržením postupu práce či nedbalým zápisem řešení. Atmosféra v hodinách byla přátelská, místy příliš vstřícná k nedostatkům v práci žáků.

V oblasti plánování výuky a organizace práce je řada nedostatků. Začínající učitelka má velmi dobrý vztah k žákům. Výuka je s přihlédnutím k této skutečnosti hodnocena ještě jako průměrná.

Základy automatizace

Předmět je vyučován v 1. ročníku s dotací 1 hodina týdně. SOUZ Velká Chuchle nemá vybudované zázemí pro jeho realizaci, a proto pravidelně uzavírá smlouvu se SOU zemědělským v Radotíně, v jehož prostorách výuka probíhá. Rozvrh prvních ročníků je koncipován tak, aby dvakrát týdně v odpoledních hodinách byl vytvořen prostor pro přesun žáků z Velké Chuchle do Radotína. Malá kapacita učebny výpočetní techniky vyžaduje rozdělení tříd do dvou skupin. Tři skupiny žáků mají dvouhodinový blok základů automatizace jednou za dva týdny a jedna skupina má hodinovou výuku každý týden. V měsíci září se vybavení PC učebny modernizovalo. Nové vybavení umožnilo provést úpravy v tematickém plánu a aktualizovat jej. Dodatečně předložený tematický plán byl schválen ředitelem školy v průběhu inspekce.

Předmět vyučuje externí učitel, který splňuje kvalifikační požadavky příslušné vyhlášky MŠMT. Učebna je vybavena 9 PC, která umožňují práci s aplikacemi WINDOWS. Při plném počtu žáků ve skupinách je nezbytné, aby u některých pracovišť pracovaly dvojice žáků.

Ve sledovaném vyučování probíhalo frontální opakování základních pojmů. Učitel doplňoval a opakovaně vysvětloval probranou látku. Byly použity vhodné názorné pomůcky. Jednotliví žáci se zapojovali do práce spontánně. V jejich reakcích a odpovědích byla patrná rozdílná úroveň znalostí, tato skutečnost však neměla odezvu ve volbě vyučovacích metod. Plánované sledování audiovizuálního programu k probrané problematice se pro závadu v přístrojové technice neuskutečnilo. Učitel zvolil jako náhradní program praktické seznámení s klávesnicí PC, takže skutečná práce s PC byla realizována pouze neplánovaně v závěru dvouhodinového bloku.

Hodnocení žáků nebylo prováděno, v komentářích vyučujícího se však objevovaly hodnotící a motivační prvky. V průběhu vyučování, v době příchodu žáků a jejich odchodu ze SOU Radotín byla zaznamenána přátelská a otevřená atmosféra mezi vyučujícím a žáky. Stanovená pravidla jsou akceptována, problematický je včasný příjezd žáků z Velké Chuchle.

Kvalita vyučování je vzhledem k rezervám zejména v oblasti plánování, přípravy výuky a metod práce hodnocena jako průměrná.

Tělesná výchova

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů, v 1. ročníku je tříhodinová týdenní dotace, ve 2. a 3. ročníku dvouhodinová. Učitelky mají vypracované tematické plány, které zohledňují materiální podmínky a specifika učebního oboru, vedle toho zahrnují i zásady poskytování první pomoci, což je vhodné s ohledem na rizika dostihového sportu. Tělesná výchova (TV) je z důvodů organizačních a materiálních (rozvrh, přesuny, volná tělocvična) realizovaná jednou týdně v bloku. V ročním plánu 2001/2002 je v oblasti teoretického vyučování zdůrazněn požadavek vysoké úrovně TV a význam testů tělesné zdatnosti, mezi hlavními výchovnými úkoly je uvedeno rozvíjení tělesné zdatnosti a pohybových schopností, udržování nízké tělesné hmotnosti, utužování a upevňování zdraví a hygienických návyků. Výchova mimo vyučování realizuje kulturistický kroužek, vánoční turnaj ve stolním tenise a atletické soutěže.

Předmět vyučují dvě učitelky, z nichž jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jejich každodenní neformální komunikace plní funkci předmětové komise a zároveň slouží jako pomoc začínající nekvalifikované učitelce. Materiální podmínky jsou pouze vyhovující. K dispozici je venkovní areál závodistiště, přičemž klusácká dráha je volná pouze odpoledne, městský areál zdraví vytváří podmínky pouze pro doplňkové činnosti. Jediným krytým prostorem je tělocvična ve Velké Chuchli, kterou za úhradu používá škola v období říjen - duben. Toto rekonstruované zařízení má rozměry volejbalového hřiště, nízký strop a nevyhovující akustické podmínky. Škola má vlastní míče a v malém počtu náčiní na atletiku, náradí v tělocvičně je zastaralé. Z hlediska psychohygieny je nevhodná výše zmíněná výuka v blocích a akustické podmínky tělocvičny. Atmosféra ve sledované výuce byla velmi dobrá.

S ohledem na materiální podmínky, počty cvičících žáků, složení tříd (v koedukovaných třídách jasně převažují dívky) vyžaduje organizace výuky často improvizaci. Součástí tělesné výchovy je např. vážení žáků ve vážnici (činnost není v tematickém plánu) a testy fyzické zdatnosti, které jsou zároveň jednou z podmínek k udělení jezdecké licence. Skládají se z běhů na 50 m a 3 km, ze skoku z místa, shybů a výdrže na hrazdě, sedů-lehů a ohebnosti (předklon). Hlavním úkolem tělesné výchovy je vzhledem k náročnosti dostihového sportu rozvoj vytrvalosti a zvyšování kondice.

Vlastní výuka byla sledována ve 2. ročníku, probíhala v tělocvičně. První část byla věnována aerobiku, byla vysoce organizovaná (do průběhu hodiny byly zapojeny i necvičící dívky jako obsluha audiotechniky) a stejně tak kvalitní po odborné stránce. Vyučující neustále předcvičovala, činnost provázela komentářem a opravovala chyby žákyň. Vzhledem k náročnosti cvičení chyběly relaxační prvky, efektivitu hodiny výrazně zhoršovaly akustické podmínky (komunikace učitelky a reprodukováná hudba zároveň). Ve druhé části byl zařazen volejbal, vzhledem k malému počtu míčů neproběhl nácvik činnosti jednotlivce a po zopakování pravidel byla hned zahájena hra. Učitelka společně s necvičícími působila jako rozhodčí, žákyně prokázaly průměrné herní dovednosti, kladem byla spontánní reakce a velmi dobrá motivace.

Bloku tělesné výchovy 1. ročníku se ze 23 žáků třídy zúčastnilo 9, z toho čtyři cvičící. V první

části proběhlo vážení ve váznici dostihového závodiště v Chuchli, v další části vytrvalostní běh v terénu.

Motivace je z pohledu učitelek náročnější, neboť žáci vedle tělesné výchovy absolvují 3x týdně jezdecký výcvik s fyzickým zatížením. Učitelky občas upravují program výuky vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků. Hlavním motivačním faktorem je splnění testů fyzické zdatnosti, získání jezdecké licence a účast na dostizích. Hodnocení ve sledované výuce bylo verbální, pozitivní a motivační, učitelky pečlivě vedou tabulky testů.

Interakce probíhá v přátelské až neformální atmosféře, oboustranná komunikace je založena na vzájemném respektování a důvěře.

Předmět tělesná výchova je hodnocen průměrně.

Ekonomika a organizace

Předmět je v souladu se schváleným učebním plánem vyučován ve třetím ročníku s dotací 2 hodiny týdně. V rozvrhu jsou začleněny jako dvouhodinový blok. Probíraná problematika byla v souladu se schválenou učební osnovou i s časově-tematickým plánem. Vyučující doporučil na začátku školního roku žákům vhodné učebnice. Jedna z nich (Ekonomika) je opatřena schvalovací doložkou MŠMT ČR.

Předmět vyučuje učitel s dostatečnou praxí, který splňuje požadavky MŠMT ČR na odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka je realizována ve vhodné učebně s odpovídající esteticou výzdobou.

Dvouhodinový blok je realizován zpravidla následovně: první hodina je věnována opakování a upevnění látky předcházející s cílenou přípravou na nově probírané učivo, ve druhé je realizován výklad nové látky. Učitel zapojoval i během výkladu žáky do práce a udržoval jejich pozornost. Průběžně byl prováděn zápis osnovy tématu a nových pojmů. Výklad nového učiva byl po stránce odborné a věcné na požadované úrovni, nedocházelo k přílišnému zjednodušování pojmů. Možnosti aktualizace problematiky využitím denního tisku – např. vzhledem ke státnímu rozpočtu a jeho přijímání – byly zadány až následně jako domácí úkol, přitom daleko více mohly být využity jako motivace.

V průběhu zkoušení a hodnocení ústního výkonu žáků postupoval učitel věcně. Zdůvodnil hodnocení každého z nich, s důrazem na jeho osobní možnosti. Všem žákům je poskytována možnost dobrovolného písemného zkoušení, které je pravidelně na začátku další dvouhodinovky ohodnoceno. Četnost průběžného hodnocení je vzhledem k odučeným hodinám vysoká. Průběžná motivace vhodnými příklady se uplatňuje i při výkladu nové látky.

V interpersonálních vztazích učitel – žáci nebyly zaznamenány negativní tendence. Zvolené pracovní tempo odpovídalo možnostem žáků, atmosféra při výuce byla klidná.

Kvalita vyučování je hodnocena jako velmi dobrá.

Blok odborných předmětů (rodinné nauky, výživa a krmivářství, základy živočišné výroby, životospráva jezdce)

Časová dotace uvedených předmětů je v souladu se schváleným učebním plánem. Učitelky mají zpracované tematické plány (schválené ředitelem školy), které vycházejí z učebních osnov jednotlivých předmětů. V tematickém plánu životospráva jezdce však některé předepsané okruhy učiva nejsou uvedeny. Návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky je zajištěna (základy živočišné výroby, životospráva jezdce). Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla převážně na velmi dobré úrovni. Plánované cíle výuky odpovídaly zejména v předmětech výživa a krmivářství a základy živočišné výroby požadavku propojení teoretických poznatků

s každodenní praxí ve stájích. Předepsaná cvičení (výživa a krmivářství) nejsou zahrnuta do tematického plánu pro tento školní rok, dle sdělení učitelky jsou realizována ve druhém pololetí školního roku (únor, březen). Cvičení ze základů živočišné výroby jsou zařazována pravidelně každý týden. Uskutečňují se jednak ve třídách, jednak přímo ve stájích.

Uvedené odborné předměty vyučují tři učitelky. Výuka výživy a krmivářství a základů živočišné výroby je zajištěna vyučujícími, které splňují kvalifikační podmínky vyhlášky MŠMT ČR. Rodinné nauky vyučuje zkušená učitelka s dlouholetou praxí bez odborné způsobilosti k výuce tohoto předmětu. Kvalita výuky nebyla touto skutečností negativně ovlivněna. Živospráva jezdce je v tomto školním roce zajištěna učitelkou bez předepsané odborné a pedagogické způsobilosti. Způsob výuky je negativně ovlivněn tím, že má minimální pedagogické zkušenosti, které se projevují v organizaci vyučovacího procesu a ve velmi malém využívání mezipředmětových vztahů.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, které současně slouží jako odborné učebny. Výzdoba je orientována na specifika oboru. Materiální zajištění výuky zejména rodinných nauk a živosprávy jezdce je průměrné - uplatňují se především učebnice, nakopírované materiály podle výběru vyučujícího a tabule. V základech živočišné výroby, výživě a krmivářství (ZŽV) mohou učitelky i žáci využívat vedle učebnic i některé názorné pomůcky – modely koní a skotu, nástěnné obrazy, kostru koně, kostry končetin, pletenců a lebky, ukázky pícnin, krmiv, odborné publikace a časopisy. K dispozici je video, několik videokazet a zpětný projektor. V hospitovaných hodinách nebyla didaktická technika využita.

Ve všech sledovaných hodinách byl jasně stanoven cíl hodiny. Převažovaly klasické vyučovací metody a formy práce (výklad proložený otázkami). Ve výuce rodinných nauk byla sledována i skupinová práce žákyň (dle UP tento předmět absolvují pouze dívky). Nové učivo logicky navazovalo na předchozí znalosti žáků. Učitelky přehledně zapisovaly učební látku na tabuli, případně diktovaly poznámky do sešitu. Ve výuce bylo často využíváno mezipředmětových vztahů.

Vyučovací hodiny výživy a krmivářství jsou z časového hlediska efektivně využity, struktura jednotlivých hodin je vyvážená. Vyučující vhodným, klidným způsobem vede žáky k cíli. Část výuky byla věnována analýze výsledků kontrolního písemného testu. Učitelka upozornila na nejčastější chyby, porovnávala s výsledky testu předchozího, žáky, kteří se zlepšili, pochválila. Ve značné míře se uplatňuje motivující hodnocení práce. Dostatek času je věnován opakování a procvičování učiva. Žáci mají vytvořen prostor pro vyjadřování vlastního názoru a někteří jej využívají. V některých případech (cvičení ZŽV) byla efektivita využití vyučovacího času nižší (pasivita třídy v době individuálního zkoušení u tabule).

Organizace vyučování a volba metod práce není uspokojivá ve výuce živosprávy jezdce. Probíhá formou nevýrazného výkladu, který žáky nemotivuje, nepodněcuje jejich zájem (žákyně spolupracovaly s vyučující pouze výjimečně, některé se během výuky věnovaly jiným činnostem). Ve výuce se vyskytují věcné a odborné nepřesnosti. Rezervy jsou v respektování potřebných proporcí v rámci jednotlivých složek předmětu a rozsahu jednotlivých tematických celků. V průběhu hospitací nebylo možné posoudit znalosti a dovednosti žáků, neboť k vlastním projevům téměř nedostali příležitost a jejich zájem o výuku nebyl příliš patrný.

Nejčastěji využívaným motivačním prvkem jsou problémové otázky i průběžné ověřování, jak žáci učivo pochopili. Tuto úlohu plní i otázky ověřující poznatky žáků, které získávají v průběhu odborného výcviku.

Hodnocení žáků respektuje jejich možnosti, je ohleduplné, v průběžné klasifikaci se uplatňují především krátké písemné práce. Při prověřování znalostí byla náročnost otázek přiměřená úrovni i věku žáků. Hodnocení výkonů žáků bylo zdůvodněné, v některých případech

nadhodnocené. Z reakcí žáků a jejich odpovědí lze soudit na průměrnou úroveň znalostí.

Velmi pěkný vztah učitelek k žákům je zřejmý ze způsobu vzájemné komunikace, odráží se v chování žáků při vyučování a kladně ovlivňuje příznivou atmosféru všech hospitovaných hodin. Sledování výuky potvrdilo pravidlo, že žáci projevují k výuce pozitivní vztah tehdy, jestliže jim vyučující nabídne poutavý výklad a vhodnou motivaci je získá pro kooperaci. Pokud v průběhu hodin k takovému stavu nedošlo, žáci si našli jiné činnosti, nevytvořila se potřebná pracovní atmosféra a efekt výuky byl nízký.

Kvalita výuky sledovaných odborných předmětů (rodinné nauky, výživa a krmivářství, základy živočišné výroby, životospráva jezdce) je hodnocena jako velmi dobrá.

Odborný výcvik

V průběhu inspekce byla sledována kvalita vzdělávání v odborném výcviku ve stájích SOUZ (pronajatých na závoděšti ve Velké Chuchli) - 1. a 2. r., a ve stájích trenérů (tamtéž) – 2. a 3. r. Časová dotace odborného výcviku je v souladu se schválenými osnovami. Osnovy jsou zpracovány přímo školou (jediný subjekt v ČR pro tento obor) a následně schváleny MŠMT ČR – č.j. 14 954/97-72 s platností od 1. září 1997 počínaje prvním ročníkem. V osnovách pro první ročník je zapotřebí změnit posloupnost některých tematických celků. Například tematický celek Postrojování koní neobsahuje část sedláni, přestože se tato činnost objevuje již na začátku odborného výcviku prvních ročníků. Porovnání osnov se zápisy v denících evidence odborného výcviku bylo bez závad.

Výuku odborného výcviku zajišťují čtyři mistři odborného výcviku (MOV) na plný úvazek a jeden na úvazek poloviční. Dva z nich splňují požadavky odborné a pedagogické způsobilosti, dva jsou pouze odborně způsobilí ve smyslu vyhlášky MŠMT. Jeden z mistrů nespĺňuje podmínku odborné způsobilosti - je vyučený, avšak nemá ukončené úplné střední odborné vzdělání. V průběhu hospitací nebylo zaznamenáno, že by tyto skutečnosti negativně ovlivňovaly kvalitu výuky. Příznivě v tomto smyslu působí dlouholetá praxe MOV v oboru a zkušenosti z práce s mládeží.

SOUZ disponuje pronajatou dostihovou stájí, ve které chová vlastní a pronajaté koně. Jedná se jak o cvalové koně, tak o klusáky. Materiálně-technické vybavení je zastaralé, potřebovalo by značnou inovaci. Nezbytné pomůcky jsou k dispozici, ale jejich kvalita neodpovídá moderním požadavkům. Školení bezpečnosti práce žáků je prováděno v úvodu každého školního roku – zápisy v denících evidence odborného výcviku. Průběžné kontroly dodržování BOZP provádí zástupce ředitele pro odborný výcvik (ZŘOV) a vede o nich zápisy.

Jednotliví MOV přizpůsobovali výuku svým zkušenostem a individuálním zvyklostem. Přesto je, vzhledem k vzájemné dobré komunikaci mezi MOV, dodržován vcelku jednotný postup, který odpovídá schváleným osnovám. Nezastupitelnou roli v synchronizaci odborného výcviku koná ZŘOV pravidelnou kontrolou jednotlivých skupin, včetně žáků konajících praxi u trenérů. Negativně se ve výuce projevuje vyšší absence žáků, zejména 1. ročníků. Následně se to projevuje na postupu žáků do 2. ročníku – počet klesá téměř na polovinu.

Získané pracovní návyky jsou pravidelně hodnoceny přiměřeně náročnou klasifikací. Ta je průběžně sledována zástupcem pro odborný výcvik, který garantuje určitou jednotnost vedení MOV. V průběhu sledovaného odborného výcviku jsou správně používány odborné termíny. Kvalita komunikace mezi MOV a žáky je závislá na osobnosti mistra a v některých případech není dostačující. Dobrý přístup k žákům je patrný především u MOV z řad mužů. Jejich vedení je racionální, klidné i odborné, což celkově přispívá k posílení kázně a pozornosti žáků. Emocionální přístup při vedení odborného výcviku, který byl též zaznamenán, provokuje nepozornost žáků a jejich následně okázalý nezájem.

Kvalita odborného výcviku je hodnocena jako průměrná. Rezervy se vyskytují zejména ve volbě vhodných metod a forem práce iniciující aktivnější přístup žáků.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh vzdělávání v teoretickém vyučování a v odborném výcviku má průměrnou úroveň. Kladem výuky je převážně velmi dobrá, vstřícná atmosféra a pozitivně motivační hodnocení žáků v teoretické výuce a ve větší části odborného výcviku. Nedostatky jsou v personálním, prostorovém i materiálním zabezpečení výuky. Značné rezervy se projevují v organizaci vyučování a volbě odpovídajících metod a forem práce.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Záměry školy vycházejí z potřeb a požadavků chovu koní a dostihového sportu. Na jejich základě byly vytvořeny vzdělávací dokumenty školy i její celková koncepce, jejíž hlavním záměrem je zabezpečit komplexní přípravu kvalifikovaných jezdců a ošetřovatelů dostihových koní v rámci učebního oboru a připravit středoškolsky vzdělané odborníky na tomto úseku v rámci nástavbového studia a v dalších vzdělávacích činnostech (kursy specializované na problematiku sportovních koní a kurzy pro amatérské dostihové jezdce). Ředitel vzdělávacího subjektu realizuje předmět hlavní činnosti školy v souladu s jejím vymezením dle zřizovací listiny. Jiné činnosti ve zřizovací listině nemá povoleny, avšak pronajímá tři bytové jednotky, které se nacházejí přímo v areálu školy.

Vypracovaný detailní roční plán obsahuje hlavní úkoly v příslušném školním roce, způsob zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu v jednotlivých oblastech i dílčí plány úseků.

Zájem o denní studium učebního oboru je každoročně dostatečně veliký a zpravidla se otevírají dvě třídy. Na konci prvního ročníku je zřejmě pro fyzickou náročnost oboru (nesplnění kritérií) a patrně i pro určité rozčarování žáků (představa versus skutečnost) citelný úbytek počtu žáků. Ve druhém a třetím ročníku je vytvořena vždy jedna třída. Pro větší počet žáků škola nemá kapacity – údaj uvedený v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 11 175/2000-21 je nadhodnocen (210 žáků). Prostor šaten a sociálních zařízení ve škole je v tomto ohledu dokonce limitující, další viz Domov mládeže. Přes snahu modernizovat budovu (topení, umývárna) je v celém objektu (škola, domov mládeže i vybavení pro OV) patrná potřeba modernizace a inovace, která je za stávající finanční situace dle názoru ředitele školy neuskutečnitelná.

Schvalovací doložka MŠMT ČR pro učební plán nástavbového dálkového studia pro absolventy učebních oborů nebyla předložena. V dokumentech vyžádaných ČŠI i ve Výroční zprávě o činnosti za školní rok 2000/2001 je uvedeno nesprávné číslo jednací učebního plánu pro dálkové a externí nástavbové studium (č.j. 10 583/96-23 namísto č.j. 22 369/96-23 dle Věstníku MŠMT ČR z června 1999).

Počty hodin teoretického vyučování a odborného výcviku stanovené učebním plánem pro první ročník denního studia jsou dodrženy bez závad. Odborný výcvik pro druhý a třetí ročník se realizuje z větší části v průběhu pracovního týdne (14 hodin) a část (3,5hodin) ve dnech pracovního volna a klidu. Každý žák má jednou za 14 dní celkem dalších 7 hodin (1 hodina v pátek a po 3 hodinách v sobotu a v neděli). Škola nepředložila výjimku ze závazných podmínek realizace studia ve středních školách a tímto způsobem mimo jiné řeší péči o koně ve stájích ve dnech pracovního volna.

V oblasti plánování personálního zabezpečení výuky je SOUZ limitováno celkově nízkým

počtem hodin všeobecně-vzdělávacích předmětů. Škole se nedaří získat aprobované a kvalifikované učitelé ve smyslu požadavků, vyplývajících z učebního plánu. Negativní dopad je patrný především u nástavbového studia, kde ČŠI konstatuje nevyhovující personální zabezpečení výuky všeobecně vzdělávacích maturitních předmětů. V oblasti odborných předmětů je skutečnost podstatně lepší a je možné část výuky zajišťovat externími vyučujícími jak v nástavbovém studiu, tak i v učebním oboru.

V oblasti aktuálního řízení hrají v SOUZ nejdůležitější úlohu provozní porady. Zde se upřesňují a aktualizují informace o průběhu výchovně-vzdělávacího procesu. Informace z porad se přenášejí velmi rychle (i díky působení všech zúčastněných tzv. pod jednou střešou) do jednotlivých úseků.

V SOUZ působí pouze jedna předmětová komise, která zahrnuje všechny interní i externí vyučující. Ve škole není zřízena funkce výchovného poradce, úkoly výchovného poradenství nejsou v plném rozsahu plněny. Částečně se problematice jako celku věnují tzv. pedagogické trojky (třídní učitel, vychovatel a mistr odborného výcviku).

Kvalita plánování ve Středním odborném učilišti zemědělském je průměrná.

Organizování

V SOUZ působí celkem 14 pedagogických pracovníků, z toho 7 interních (pouze 2 z nich působí v teoretickém vyučování). Ředitel jmenoval zástupce pro teoretické vyučování, pro odborný výcvik a pro ekonomiku. V denním studiu jsou v tomto školním roce vykázány čtyři třídy, ve studiu dálkovém dvě třídy. Předložené rozvrhy jednotlivých tříd denního studia, které byly na vyžádání ČŠI předány, obsahovaly dílčí chyby. Opravené rozvrhy ČŠI obdržela v průběhu inspekce. Vyučování v teoretické výuce začíná zpravidla v 7:50 h, v některých případech je zařazena „nultá“ vyučovací hodina od 7:00 h. Po třetí vyučovací hodině je zařazena 15 min přestávka a po páté hodině 45 min přestávka, během které se žáci mohou naobědvat ve školní jídelně. Odborný výcvik začíná pro žáky prvních ročníků v 7:00, pro žáky vyšších ročníků v 6:00 hodin. Rozvržení odborného výcviku odpovídá provozu stáje a potřebám koní – kromě dopoledních hodin jsou zařazeny i hodiny odpolední (po teoretickém vyučování). Učební plány denního studia jsou rozvrhem hodin dodrženy, odborný výcvik 2. a 3. ročníků se realizuje i ve volných dnech (viz Plánování).

V dálkovém studiu (učebního oboru i nástavby) jsou organizovány jednou měsíčně konzultace – rozvrh konzultací na školní rok 2001/2002 je zpracován písemně. V dálkovém studiu učebního oboru škola nerealizuje všeobecnou část vzdělávacího programu (všeobecně-vzdělávací předměty), protože všichni žáci tohoto studia již minimálně střední odborné vzdělání získali a k vyučení v oboru jsou motivováni profesním zájmem. Tuto skutečnost dokládají kontrolované osobní materiály současných žáků dálkového studia. Kromě odborných předmětů je u nich proto realizován pouze odborný výcvik, a to zpravidla formou třídních soustředění.

Povinná dokumentace (třídní knihy, katalogové listy, osobní spisy žáků) poskytuje požadované informace o vzdělávací cestě žáka. Ve jejím vedení se vyskytly dílčí nedostatky: v třídních knihách chybějící listy s přehledem vyučovaných předmětů a hospitací, některé nevyplněné rubriky v katalogových listech žáků, přepisované známky bez podpisu a data opravy. Z dokumentace pro ukončování studia maturitní zkouškou bylo zjištěno, že žáci ve školním roce 2000/2001 maturovali z českého jazyka, volitelného předmětu, odborného předmětu (fyziologie a metodika trénování) v délce 15 min, z tzv. „komplexní zkoušky“ v délce 30 min a skládali praktickou maturitní zkoušku. Začlenění dvou zkoušek z odborných předmětů v celkovém rozsahu 45 min není v souladu s ustanoveními MŠMT ČR o ukončování studia ve

středních školách a učilištích. Dokumentace ze závěrečných učňovských zkoušek obsahuje potřebné náležitosti a vypovídá o jejich řádném průběhu. Personální dokumentace zaměstnanců je vedena přehledně a jednotlivé složky obsahují všechny potřebné dokumenty. Zařazování zaměstnanců do platových tříd a stupňů je v souladu s platným zákonem. V odměňování zaměstnanců se uplatňují jak tarifní platy, tak i dohody o pracovní činnosti (smluvní platy).

Denní studium učebního oboru 41-53-H/008 se realizuje v části odborný výcvik (OV) u prvních ročníků v pronajatých stájích na vlastních i pronajatých koních. Žáci druhého a třetího ročníku realizují OV jednak u trenérů, jednak u školních koní, přičemž převažuje práce u trenérů. Škola nemá vlastního provozního zaměstnance ve stájích, veškerá péče o koně vlastní i pronajaté je zajišťována učni, zpravidla pod dohledem mistrů odborné výchovy. Ve škole nejsou vedeny přehledy o přesčasové práci pedagogických pracovníků ani žáků. Dle vyjádření žáků v žákovských dotaznících je však přesčasová práce v odborném výcviku uskutečňována.

K průběžnému informování zákonných zástupců o prospěchu a chování žáků slouží žákovské knížky. Namátková kontrola ukázala, že zápisům týkajícím se hodnocení žáka není ze strany školy věnována potřebná pozornost. Jsou předměty, v nichž není v průběhu celého pololetí žádná informace o prospěchu žáka (jde i o případy, kdy žák dosahuje slabých výsledků a jeho prospěch je následně na konci pololetí klasifikován jako dostatečný). Žákovské knížky nejsou vyplňovány podle požadavků zvoleného tiskopisu (chybějí data, podpisy vyučujících). Výsledná známka z předmětu v některých případech nekoresponduje se záznamy průběžného hodnocení.

Kvalita organizování je hodnocena jako pouze vyhovující.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel vydal pokyn (č. 4 ze dne 27. září 1995), který uvádí podmínky, za nichž lze zaměstnancům poskytnout nenárokové složky platu, příplatky za vedení a zvláštní příplatky. Jednotlivé podmínky jsou obecně formulovány a pro hodnocení míry využívání nenárokových položek platu jako prostředek motivace pracovníků nemohou být funkčně použity. Kritéria pro osobní hodnocení pracovníků nejsou v písemné formě vypracována. Stanovení osobních příplatků pedagogických pracovníků proběhlo na začátku roku 2001. Výše je (dle vyjádření ZŘPV) stanovena na základě kvality práce, zároveň však zohledňuje u MOV i rozsah práce mimo pracovní dobu, tzv. práce ve špičkových zemědělských obdobích. Pružným mechanismem pro motivování pracovníků jsou odměny, které jsou vypláceny zaměstnancům a jsou cílené (ke splnění určitého úkolu).

V úseku teoretického vyučování působí pouze dva interní učitelé, z toho jedna učitelka začínající (od září 2001). Jejím vedením je pověřena zástupkyně pro teoretickou výuku. Situace je komplikovanější tím, že tato vyučující učí velmi různorodé předměty (všeobecně-vzdělávací i odborné), aniž by splňovala podmínky pedagogické nebo odborné způsobilosti pro tuto činnost. V tomto konkrétním případě vedení školy značně podcenilo náročnost práce učitele. Jinak je možnost vytvoření kvalifikovaného kolektivu značně omezena úzkým zaměřením školy a její velikostí (nemůže zajistit plné úvazky pedagogů). Tato skutečnost je doložitelná jak personální situací v teoretickém vyučování, tak i věkovou strukturou pracovníků v úseku odborného výcviku (jeden z pěti MOV je starší 70 let). Naopak pozitivem je dlouhodobá spolupráce odborných pedagogů (odborný výcvik, odborné předměty), vyplývající ze zájmu o práci v oboru chovatelství dostihových koní. Vedení školy zajišťuje pro pracovníky i žáky účast na odborných akcích, které pořádají instituce na úseku chovu koní a dostihového sportu. Ředitel školy plánuje zařazení doplňkového pedagogického studia v příštím školním roce pro dva členy sboru.

Činnost vedení školy v této oblasti není jasně koncipována. Kvalita práce v oblasti vedení a motivování pracovníků je průměrná.

Kontrolní mechanismy

Povinnosti jednotlivých členů vedení v oblasti kontroly jsou součástí Ročního plánu SOUZ. Externí kontrola (ČŠI) však zjistila řadu nedostatků, např. v tematických plánech – neodpovídaly předepsané učební osnově (životospráva jezdce, základy automatizace, matematika) a v povinné dokumentaci – viz organizování. Tyto skutečnosti svědčí o rezervách v prováděné kontrolní činnosti v teoretickém vyučování a o spíše formálním stanovení kontrolních úkolů. Velmi dobrý je naopak výsledek kontroly povinné dokumentace v odborném výcviku.

Kontrola průběhu výchovně-vzdělávacího procesu je prováděná hospitacemi, jejichž počet je v plánu kontroly stanoven pro zástupkyni ředitele pro teoretické vyučování. V měsíci září tento plán nebyl splněn. Byla provedena pouze jedna hospitace u začínající učitelky. Hospitační zápis nebyl předložen. Ředitel školy plní své kontrolní povinnosti, dle stanoveného plánu, hlavně v části ekonomické. Hospitace v praktickém vyučování se provádějí (vzhledem ke způsobu organizování) prakticky každodenně. Písemná dokumentace z hospitací není vedena, zástupkyně pro odborný výcvik má však dokonalý přehled o způsobu práce jednotlivých MOV a o průběžném plnění učebních osnov. Tyto poznatky promítá do návrhu odměn MOV.

V pohospitačních pohovorech s učiteli ředitel školy vyzdvihl hlavně pozitivní jevy, celkové hodnocení bylo shovívavé a vzhledem k tomu, že pravidelné hospitace ve výuce provádí velmi málo, chyběla provázanost s předchozími kontrolami v této oblasti.

Kvalita kontrolních mechanismů je průměrná.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM
--

Hodnocení efektivity čerpání NIV

Na základě předloženého Rozpisu příspěvku na rok 2000 z Institutu výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR č.j. 323/00-200 ze dne 21. prosince 2000 byly dodrženy závazné ukazatele rozpočtu neinvestičních výdajů. Z přehledu výnosů a nákladů k 31. prosinci 2000 byl hospodářský výsledek vyrovnaný. Finanční příspěvek od IVV MZ ČR byl vyúčtován v rámci účetní uzávěrky za rok 2000 a prostředky byly zcela vyčerpány na zajištění provozu učiliště, domova mládeže a školní jídelny.

Vedením SOUZ je vypracován plán tvorby a čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb. Vypracovaný plán byl odsouhlasen na provozní poradě ředitele. Fond je využíván zaměstnanci na zahraniční a dětské rekreace, zájezdy, tělovýchovu, sport, kulturu. Je stanoven příspěvek na obědy zaměstnanců. Z fondu je rovněž přispíváno na důchodové pojištění zaměstnanců.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Dle předloženého výkazu P 1-04 byly dodrženy závazné ukazatele mzdové regulace (limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou

práci).

Výchovná činnost v Domově mládeže je zajištěna rozpisem denních služeb vychovatelů a noční pohotovosti pro případ mimořádné události.

Hodnocení efektivity čerpání OINV

Z ostatních neinvestičních výdajů jsou hrazeny především náklady SOUZ, domova mládeže a školní jídelny (vodné, elektrické energie, opravy a údržba, praní prádla, spotřeba materiálu, potrava pro koně, vybavení školní jídelny) a náklady pro potřeby žáků sloužící k odbornému výcviku (jezdecká pracovní obuv, jezdecké kalhoty látkové, jezdecké kalhoty s kůží, sedla dostihová pracovní a sedla dostihová bezkostrová).

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky nebyly v roce 2000 SOU zemědělskému přiděleny.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky v roce 2000 nebyly SOU zemědělskému přiděleny.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření za školní rok 2000/2001 obsahuje všechny náležitosti obsažené v § 17 e odstavec 3 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Finanční prostředky jednotlivých oblastí (přiděleny ze státního rozpočtu) byly zkontrolovány v účetní evidenci středního odborného učiliště. Přidělené prostředky byly vyčerpány v plné výši a byly řádně zúčtovány. Kontrola se zaměřila na oběh účetních dokladů. V této oblasti nebylo zjištěno porušení platné legislativy.

Při kontrole jednotlivých účetních postupů nebylo zjištěno porušení zákona o účetnictví. SOUZ jako příspěvková organizace nevykázala v roce 2000 hospodářský výsledek.

V dokladech, které byly předloženy ke komplexní inspekci, nebylo zjištěno nevhodné nakládání s prostředky, které dostalo SOU zemědělské v roce 2000 ze státního rozpočtu.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže

Charakteristika: Domov mládeže při SOUZ Velká Chuchle (dále jen DM) je umístěn v budově učiliště v bezprostředním sousedství závodiště. Má stanovenou kapacitu 70 lůžek. V době inspekce bylo v DM ubytováno 54 žáků SOUZ ve věkovém rozpětí 15 – 19 let (devět žáků bylo starších 18 let). Volná lůžková kapacita nebyla dalším zájemcům nabídnuta. DM je koedukovaný (45 dívek a 9 chlapců). Z důvodů učebního programu má nepřetržitý provoz i o svátcích a prázdninách. Podmínky a vybavení zařazují DM do II. kategorie, poplatek za ubytování je stanoven na 500 Kč za měsíc.

Výchovně vzdělávací program: Koncepte výchovně-vzdělávací činnosti v DM je podřízena fyzicky náročné profesní přípravě žáků a provozu stájí. Výchovné aktivity jsou přiměřené možnostem DM a ubytovaných žáků. Výchovný program je rozložen do všech 7 dnů v týdnu.

Obsahuje vlastní aktivity žáků, zejména pohybové a poznávací, i receptivní činnosti v oblasti kulturní a sportovní. Žáci se mohou zúčastňovat zájmových aktivit DM, které jsou sice nazývány kroužky, ale organizační forma je nezávazná klubová činnost: stolní tenis, vycházky, v době inspekce začíná nácvik divadelního představení. Žákovská samospráva je ustavena, ale participace žáků na vytváření programu DM není výrazná. Plán činnosti DM je zahrnut do celoročního plánu SOUZ. Vychovatelé umožňují žákům účast na akcích jiných organizátorů. Udělování mimořádných vycházek, které jsou podmínkou této účasti, je podmíněno dosahovanými výsledky v úklidu ložnic a dalšími ukazateli dle vnitřních ustanovení DM.

Případné konfliktní situace mezi žáky jsou řešeny systémově. Do výchovného programu DM dosud není zapracován Pokyn Ministra školství mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže (č.j. 14 514/2000-51) - v domově mládeže zejména vandalství. Těmto jevům je však věnována průběžná pozornost a při jejich výskytu jsou řešeny.

Podmínky výchovně-vzdělávací činnosti: Výchovně vzdělávací činnost s žáky zajišťují čtyři vychovatelé, z nichž tři plně splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jeden si pedagogické vzdělání doplňuje.

Domov mládeže má 19 ložnic, z nichž je většina čtyřlůžkových. V předloženém výkazu o ubytovacím zařízení (Škol V 19-01) ke dni 15. října 2001 je uvedeno 12 jedno až tři lůžkových ložnic a 7 čtyř až šestilůžkových ložnic, celková lůžková kapacita dle výkazu je 58. Skutečný stav v době inspekce byl: 11 čtyřlůžkových ložnic a 8 méně lůžkových. Část pokojů není obsazena a je ponechávána pro případné přenocování dálkově studujících. Vybavení ložnic je obnovováno, pokoje jsou udržované, malba je čistá. Ve vybavení ložnic chybí stoly a židle, ložnice jsou přeplněné. K vybavení lůžek není místní osvětlení, v ložnicích není zapojen zásuvkový okruh. Někteří žáci píší domácí úkoly v posteli. Vybavení ložnic je přes dílčí doplňky nevyhovující. Tento stav byl napaden již v inspekční zprávě v roce 1998. Ve vnitřním řádu není stanoveno, za jakých podmínek žáci používají vlastní elektrospotřebiče – užívané varné konvice, popř. další. Žáci nemají uzamykatelné botníky a všechny boty jsou skladovány v ložnicích.

Pro volnočasové aktivity žáků jsou k dispozici tři společenské místnosti s TV a jeden stolní tenis. V suterénu budovy je zanedbaná posilovna, v podkroví je neudržovaná místnost určená pro knihovnu. Knih je nakupováno minimálně. Nové knihy nejsou označeny přírůstkovými čísly. Knihovna nemá lexikony a soubor pro doplňkovou četbu. Denní tisk žáci v DM pravidelně k dispozici nemají. Program TV vyvěšen není. Pro přípravu teplých nápojů a ohřev jídel je kuchyňka, ale nádobí musí žáci užívat vlastní. K ohřívání odložených večeří jsou pouze vařiče, mikrovlnou troubu není k dispozici.

Organizování: Žáci jsou rozděleni do tří výchovných skupin: V první výchovné skupině je 29 žáků 1. ročníků, samostatné výchovné skupiny mají žáci 2. (14 žáků) a 3. ročníků (11 žáků). Počet žáků první skupiny převyšuje počet stanovený vyhláškou č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže. Žáci prvních ročníků mají mít zvýšenou péči; vysvětlení, že všichni vychovatelé v tomto relativně malém zařízení věnují péči všem žákům, pak vyznívá, že výchovné skupiny jsou ustaveny pouze administrativně bez konkrétních specifických výchovných cílů a ohledu na potřeby žáků přecházejících ze základní školy do nového prostředí SOUZ.

Dle denního režimu probíhá buzení žáků postupně (dle potřeb práce ve stájích a začátku teoretické výuky) v 5:00 h, v 6:00 h a v 7:00 h. Večeře se podává od 17:15 h. Vlastní výchovný program DM je dle týdenních plánů a zápisů v pedagogické dokumentaci od 18 h. Do večeře je nabídka volnočasových aktivit minimální. Příprava na vyučování označovaná jako samostudium je stanovena od 20:00 h do 21:00 h, což z hlediska psychohygieny a výkonnostní křivky není optimální. Čas určený pro přípravu na vyučování není v denním režimu určen

alternativně. U žáků, kteří jsou na večer uvolněni, příprava na vyučování odpadá. Večerka je stanovena na 21:30 h. Denní režim je podřízen potřebám odborného výcviku. Žáci starší 18 let nemají z denního režimu výjimky. Před odchodem na snídani a večere jsou tzv. nástupy výchovných skupin s hlášením vychovatelům. Při ranním nástupu hodnotí vychovatelé kontrolu pořádku v ložnicích, při večerním nástupu sdělují zejména organizační pokyny. Pedagogická účinnost nástupů je problematická, zvláště je-li první nástup v 5:30 h. Systém předávání informací a komunikace se žáky při nástupu na chodbě není motivující pro vytvoření komunikativní atmosféry. Skupinová shromáždění nejsou (kromě úvodního na začátku školního roku) v pedagogické dokumentaci zaznamenána.

Při přípravě na vyučování vychovatelé především dohlížejí, popřípadě na žádost žáků zodpoví dotazy či vysvětlí některý problém. Pro vytváření studijních návyků u žáků prvních ročníků žádné aktivity organizovány nejsou. Při výchovné práci je užívána celá škála pochval i výchovných opatření. O udělených opatřeních jsou informováni rodiče. Individuální komunikace se žáky je neformální a v přátelském duchu. Vychovatelé projevují značnou míru empatie.

Rozpis služeb vychovatelů odpovídá potřebám zařízení. Míra výchovné povinnosti stanovená vládním nařízením č.68/1997 Sb., kterým se stanoví míry vyučovací povinnosti učitelů a míra povinnosti výchovné práce ostatních pedagogických pracovníků ve školství, je naplňována. Rozvrh služeb je v čtyřtýdenních cyklech. Noční služby jsou zajišťovány nočními pohotovostmi vychovatelů, pomocní vychovatelé nejsou přijati, a to ani vzhledem k nepřetržitému provozu tohoto zařízení.

Vychovatelé mají pravidelné porady, na kterých jsou řešeny otázky provozní i pedagogické. Vnitřní řád DM není zpracován samostatně, ale je začleněn do řádu SOU, který byl vydán zřizovatelem (Ministerstvem zemědělství ČR) centrálně pro všechna SOU zemědělská. Jeho schválení je datováno ředitelem 1. dubna 1990. Tento řád je překonán a nezohledňuje vývoj v právních předpisech.

Pedagogická dokumentace: Pedagogické působení je zaznamenáváno v denících výchovných skupin. Všichni žáci mají založeny osobní spisy, které jsou pečlivě doplňovány. Zde je také zakládána korespondence s rodiči. Denní záznamy nejsou vedeny na tiskopise SEVT, ale v sešitě, který obsahuje pouze některé provozní údaje a vzkazy vychovatelů. Tento materiál neobsahuje všechny informace a podklady, které má mít. Přihlášky do DM jsou na vlastních formulářích, obsahují základní osobní data, pokyny pro ubytované a některé podmínky z vnitřního řádu. V pedagogické dokumentaci nejsou záznamy o kontrolách. Vychovatelé si vedou řadu vlastních interních doplňujících dokumentů. Osobní údaje žáků jsou chráněny proti zneužití.

Domov mládeže plní své základní poslání a vytváří zázemí pro profesní přípravu realizovanou v SOUZ. S ohledem na specifikum zaměření učebního oboru je hodnocen jako průměrný.

Školní jídelna

Školní jídelna nepřekračuje počtem strávníků kapacitu uvedenou v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol. Jídelna je prostorná čistá a přiměřeně vybavená. Kontrole byla předložena Vnitřní směrnice č.8 ze dne 14. května 2001 s normativy a finanční částkou za obědy pro zaměstnance. Dále byly předloženy výdejky potravin, finanční normativy, seznamy strávníků, vypracovaný spotřební koš a jídelníčky, vše za měsíc září roku 2001. Vedoucí školní jídelny byly předloženy výživové normy a platné technologické postupy. Při přípravě pokrmů se postupuje podle platných receptur pro školní stravování („Soubor receptur pro stravování žáků základních a středních škol“). Personál předložil platné zdravotní průkazy. Proškolení hygienickým

minimem je údajně prováděno vedoucí školní jídelny, ale nejsou o tom vedeny písemné zápisy. Výběr finančních částek za odebranou stravu žáků je evidován v pokladní knize učiliště a žáky stvrzován vlastním podpisem na přiloženém seznamu.

Skutečně odebraná strava je vedena v přehledné tabulce, která je součástí účetního programu pro školní jídelny. Fyzickou kontrolou potravin ve skladu byla v jednom případě zjištěna prošlá lhůta.

Je vypracován Provozní řád školní jídelny se stanovením výdejních hodin a stanovením služeb pedagogů při výdeji jídla.

Školní jídelna je hodnocena jako průměrná.

Kontrola dodržování předpisů a stav v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP) a úroveň prevence požární ochrany(dále jen PO).

- Vedení předepsané dokumentace BOZP a Po je přehledné, časově aktualizované a je přizpůsobené specializaci výuky.
- Revizní zprávy VTZ (Vyhrazená technická zařízení) jsou k datu kontroly platné.
- Plnění preventivních povinností PO je bez zjevných nedostatků.
- Fyzickou kontrolou objektu SOU nebyly shledány provozní nedostatky z hlediska BOZP a PO.
- Sešit evidence školních úrazů je veden od školního roku 2000/2001, kdy bylo evidováno celkem 15 školních úrazů. Ke školním úrazům došlo při práci se zvířaty, při pádech z koní nebo při pobytu ve stájích. Tyto činnosti souvisí s přípravou na budoucí povolání a nebylo konstatováno cizí zavinění.

Výsledky hodnocení školy z pohledu žáků a rodičů (dotazníky pro střední školy)

Názory žáků školy a jejich rodičů (u nebytovaných žáků) byly zjišťovány prostřednictvím standardizovaného dotazníku ČŠI. Dotazníky byly rozdány do tříd druhého, třetího a jednoho z prvních ročníků. V otázkách 1 až 13 (viz níže) bylo hodnocení ve stupních: *zcela spokojen, spíše spokojen, ani spokojen, ani nespokojen, spíše nespokojen, nespokojen a nemohu posoudit*. Kromě toho respondenti mohli vypsát skutečnosti, za které by chtěli školu pochválit, a skutečnosti, u kterých by mělo dojít ke zlepšení.

Zájem o dotazníky byl velmi živý. Dobrovolně vyjádřili přání o jeho vyplnění i žáci třídy prvního ročníku, která nebyla původně vybrána.

Otázky:

1. Vzdělávací program školy
2. Další nabídky ve vzdělávacím programu
3. Hodnocení žáka
4. Informační služby pro rodiče
5. Kvalita výchovného poradenství
6. Materiálně-technické podmínky školy

7. Psychohygienické podmínky
8. Hodnocení úrovně vzdělávání
9. Hodnocení vztahu učitel-žák
10. Hodnocení vztahů ve třídě
11. Hodnocení výsledků učení
12. Hodnocení další aktivity
13. Celkové hodnocení školy

Hodnocení odpovědí:

- Převážně kladně (většina odpovědi *zcela a spíše spokojen*) byly hodnoceny otázky 1., 4., 8., 10. a 11.
- Převážně negativně (většina odpovědi *spíše nespokojen a nespokojen*) byly hodnoceny otázky 6. a 7.
- V ostatních případech převažovaly odpovědi neutrální (*ani spokojen, ani nespokojen*) anebo byly reakce kladné a záporné v rovnováze. V otázce 5. bylo nejvíce odpovědí typu *nemohu posoudit*
- Pochvalně se respondenti vyjádřili o dostatečném množství praxe, zajištění praxe u trenérů, o výjezdech na sportovní akce, dostihy a výstavy. Ojedinele i za velmi dobrou fyzickou přípravu a za testy na získání jezdecké licence žáka.
- Velmi rozsáhle byly popsány oblasti, které by respondenti chtěli změnit. Nejčastěji se zde objevily: nedostatečné vybavení a nedostatek soukromí v DM, nedostatečná komunikace mezi MOV a žáky, přesčasová práce a její placení, práce o víkendech, úroveň hygienických zařízení. Ojedinele a bez bližšího upřesnění: prošlá lhůta některých potravin v jídelně, ponižování a tělesné napadání žáka. Celkem 8 žáků prvních ročníků by si přálo jiného MOV.

Ekonomická zjištění

Nájemní smlouvy na tři bytové jednotky, které jsou v budově školy a domova mládeže, nebyly kontrole předloženy a nejsou (dle vyjádření ředitele školy) uzavřeny.

O posouzení stanovené výše nájemného a rozpisu plateb za dodávané energie požádá ČŠI zřizovatele školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina z Ministerstva zemědělství č.j.: 13039/2001-3030 ze dne 10. dubna 2001
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení č.j.: 11 175/2000-21 ze dne 21. ledna 2000
- Učební dokumenty pro obory:
41-53-H/008 (JKOV: 45-83-2) Jezdec(jezdkyně) a ošetřovatel(ka) dostihových koní - MŠMT ČR č.j. 14 954/97-72, s platností 1. září 1997 počínaje 1. ročníkem
41-43-L/506 (JKOV: 45-86-4) Trenérství dostihových a sportovních koní - MŠMT ČR č.j.10 503/96-23 ze dne 8. ledna 1996
- učební osnovy a tematické plány sledovaných předmětů
- Třídní knihy a katalogové listy 1. A, 1. B, 2. A, 3. A a tříd dálkového studia
- Osobní dokumentace žáků denního a dálkového studia, maturitní protokol za rok 2001, dokumentace ze závěrečných učňovských zkoušek v roce 2001
- Zápisy z pedagogických rad, rozpis konzultací v dálkovém studiu, týdenní rozvrhy tříd
- Rozpis příspěvku na rok 2000 č.j. 323/00-200 ze dne 21. prosince 2001
- Výroční zpráva o hospodaření SOU ve školním roce 2000/2001 ze dne 5. září 2001
- Výkaz zisku a ztrát ke dni 31. prosince 2000
- Rozvaha příspěvkových organizací k 31. prosinci 2000

- Pokyn č. 4 ředitele SOU ze dne 27. září 1995 o platových poměrech zaměstnanců
- Pokyn č. 7 ředitele SOU ze dne 14. prosince 1995 o odměně ze pracovní pohotovost
- Pokyn ekonomické náměstkyně č. 3/2001 č.j. 118/01-200
- Tvorba a čerpání z FKSP v roce 2001
- Výkaz P 1 – 04 z roku 2000
- Seznam dokumentace BOZP a PO
- Vnitřní směrnice č. 8 ze dne 14. května 2001 s normativy a finanční částkou za obědy pro zaměstnance
- Výdejky potravin, finanční normativy, seznamy strážníků, vypracovaný spotřební koš a jídelníčky za měsíc září 2001
- Pedagogická dokumentace DM (3 deníky výchovných skupin, osobní spisy žáků, sešit denních záznamů, přihlášky do DM)
- Služby vychovatelů v září 2001, Záznam o hospitacích vedoucího vychovatele
- Výkaz o ubytovacím zařízení podle stavu k 15. 10. 2001 (Škol V 19-01), Výkaz o středním odborném učilišti, učilišti V 25-01 podle stavu k 30. 9. 2001
- Týdenní programy DM, Vnitřní řád SOUZ, Režim dne DM, Řád kuchyňky, Řád posilovny
- Výroční zpráva o činnosti SOUZ Praha – Velká Chuchle za šk. rok 2000/2001 a Výroční zpráva o hospodaření
- Pracovní doba žáků – OV školní rok 2001/2002, Rozdělení žáků k trenérům, Smlouvy o spolupráci při zabezpečení OV, Rozpis činnosti MOV – přímá a nepřímá činnost
- Školní řád platný od 1. února 1994
- Dokumentace ČŠI: dotazník před inspekci, dotazníky pro žáky středních škol, hospitační záznamy

ZÁVĚR

Kvalita vzdělávání v teoretickém vyučování i v odborném výcviku je průměrná. Nedostatky byly zjištěny v oblasti plánování výchovně-vzdělávacího procesu, forem a metod práce. Jak v teoretickém, tak i v praktickém vyučování se používají spíše výjimečně způsoby práce, které zvyšují zájem a aktivitu žáků. Oblast interakce a komunikace je na vyšší úrovni v teoretickém vyučování, naopak personální zabezpečení vzdělávání je v odborném výcviku kvalitnější. V personálním zajištění výuky všeobecně-vzdělávacích předmětů se jedná o zhoršení stavu oproti situace konstatované v inspekční zprávě z roku 1998.

Vedení školy vychází v oblasti řízení z priorit daných zaměřením školy – hlavní pozornost je věnována bezpodmínečné nutnosti zajistit odbornou složku výchovně-vzdělávacího procesu. Nedořešeny jsou kromě personálních podmínek v teoretickém vyučování i podmínky materiálně-technické v celém areálu SOUZ. Stav budovy teoretického vyučování včetně šaten a sociálních zařízení, stejně jako nedostatečné vybavení ložnic v domově mládeže, svědčí o dlouhodobějším podcenění nutnosti modernizace. V DM se jedná o nedostatky, které přetrvávají (nebyly odstraněny, přestože byly popsány v inspekční zprávě ČŠI z roku 1998) a ke kterým se vztahují i četné připomínky žáků, vyjádřené v dotaznících. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem jsou podmínky pro vzdělávání hodnoceny jako pouze vyhovující.

Využívání finančních prostředků přidělených SOU zemědělskému v roce 2001 ze státního rozpočtu bylo vzhledem k účelu jejich použití efektivní. Vzhledem k nejasnostem v otázce pronajímání bytových jednotek v areálu školy jak po stránce právní, tak i s ohledem na stanovení výše jednotlivých složek, ČŠI žádá zřizovatele o prošetření této oblasti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jarmila Maslarovová
Členové týmu	Mgr. Hana Zvoníková
	Mgr. Hana Řeháková
	Mgr. Jitka Žáková
	Mgr. Bedřich Hájek
	PaedDr. Vladimír Tenčl

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2001-11-28	010 950/01-3005
Zřizovatel	dtto	dtto

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2001-11-28	803/01	Připomínky byly podány.